

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет української філології, культури та мистецтва

Кафедра інформаційних комунікацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

для студентів

спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

освітньої програми: 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та
архівна справа»

Київ – 2024

ЗМІСТ

Зміст.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль 1.....</i>	6
<i>Змістовий модуль 2.....</i>	8
<i>Змістовий модуль 3</i>	11
<i>Змістовий модуль 4.....</i>	12
6. Контроль навчальних досягнень	
<i>6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....</i>	9
<i>6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання...</i>	10
<i>6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....</i>	11
<i>6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.....</i>	11
<i>6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену.....</i>	11
<i>6.6. Шкала відповідності оцінок.....</i>	13
7. Навчально-методична карта дисципліни «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та архівних технологій»	14
8. Рекомендовані джерела.....	
<i>Основні.....</i>	15
<i>Додаткові.....</i>	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	5 / 150
Курс	3/4
Семестр	6/7
Кількість змістових модулів з розподілом:	1/3
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	56
Форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – дати майбутнім бібліотечним спеціалістам знання, а також виробити основні вміння і навички щодо сутності автоматизації та інформатизації архівних процесів, можливостей ефективного використання різноманітних технічних засобів і технологічних рішень в архівах та оперативного і якісного обслуговування користувачів, а також організації безпечної і комфортної праці бібліотечних та архівних працівників.

Завдання дисципліни:

- опанувати загальнотеоретичні та методичні засади інформатизації та автоматизації архівних технологій;
- вивчити особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів;
- ознайомитися зі специфікою формування архівних баз даних;
- ознайомитися зі специфікою формування енциклопедичних баз даних та електронних архівів;
- опанувати знання систем управління баз даних, які використовуються в архівах.

Дисципліна спрямована на формування у студентів таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

ЗК-6	Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.
ФК-1	Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.
ФК-9	Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури.
ФК-10	Здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви.
ФК-15	Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

За результатами вивчення дисципліни студент має отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», а саме:

РН-2. Впроваджувати та використовувати комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології веб-дизайну та веб-маркетингу.

РН-5. Узагальнювати, аналізувати і систематизувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

РН-8. Використовувати знання технічних характеристик, конструкційних особливостей, призначення і правил експлуатації комп'ютерної техніки та офісного обладнання для вирішення технічних завдань спеціальності.

РН-9. Оцінювати можливості застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних та комунікаційних технологій для вдосконалення практик виробництва інформаційних продуктів і послуг.

РН-11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань.

РН-15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

Діяльність студентів в Інформаційно-аналітичному центрі спрямована на отримання теоретичних знань, вмінь та набуття практичних навичок з предметного пошуку у вітчизняних та зарубіжних інформаційних ресурсах, аналізу різних видів документів (договори, угоди, програми, проекти тощо) та інформаційних ресурсів, необхідних майбутнім фахівцям інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль, який вивчається 6 семестрі

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
			Аудиторна				СМР
			Лекції	Семинари	Лабораторні	Модульні	
Змістовий модуль I БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ							
1.1	Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотеки	2	2				
1.2	Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи	4			2		2
1.3	Основні завдання та принципи автоматизації бібліотеки	4			2		2
1.4	Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці	4			2		2
1.5	Управління автоматизацією бібліотеки	4	2				2
1.6	Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (ІРБІС, АLEPH, Koha)	4			2		2
1.7	Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів	6			2		4
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 1	30	4	-	14	2	14

Змістові модулі, які вивчаються у 7 семестрі

Змістовий модуль II. ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС							
2.1	Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС	4	2		2		2
2.2	Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції	2			2		
2.3	АБІС «ALEPH»: функції та властивості	6			2		4
2.4	АБІС «ALEPH»: досвід використання в Україні та світі	4			2		2
2.5	Досвід впровадження АБІС «Koha»	4			2		2
2.6	Створення записів в АБІС «Koha»	6			2		4
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 2	30	2		12	2	14

Змістовий модуль III. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС							
3.1	Переваги невеликих АБІС	4			2		2
3.2	АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги.	4			2		2
3.3	Створення записів в АБІС«MARC»	4			2		2
3.4	Створення записів в АБІС «Evergreen»	4			2		2
3.5	Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absotheqe»	4			2		2
3.6	АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції	2			2		2
3.7	АБІС «Libragica»: особливості та функції	2			2		2
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 3	30	2		14	2	14
Змістовий модуль IV. АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ							
5.1	Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні. Концепція НАІС	2	2				
5.2	Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів	4			2		2
5.3	Архівні бази даних в Україні: види та специфіка	4			2		2
5.4	Специфіка формування енциклопедичних баз даних	4			2		2
5.5	Електронні архіви	4			2		2
5.6	Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ	6			2		4
5.7	Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод)	4			2		2
	Модульна контрольна робота	2				2	
	Разом за модулем 4	30	2	-	12	2	14
	Разом у 7 семестрі	90	4	-	38	6	42
	Разом за навчальний курс	120	8	-	48	8	56

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Лекція 1.1. Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів (2 год.)

Предмет, мета, завдання, міждисциплінарні зв'язки курсу. Структура і зміст курсу, організація навчального процесу. Джерела для вивчення дисципліни. Місце курсу у системі загальнонаукової та професійної підготовки бібліотечно-інформаційних працівників.

Базові поняття курсу. Співвідношення понять «автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів» і «автоматизація бібліотек». Проблеми стандартизації термінології.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення автоматизації бібліотек.

Сучасний стан та перспективи автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів у бібліотеках України.

Поняття про автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (АБІС). Основні типи АБІС і їх характеристика. Основні функції АБІС. Інформаційно-технічна інфраструктура сучасної АБІС: відкриті стандарти, розподілене середовище, Інтернет/Інтранет і Web-технології, архітектура «клієнт-сервер». Компонентна структура та конфігурація АБІС. Корпоративна мережа: поняття, концепція, призначення, структура.

Інформаційна безпека і захист інформації в АБІС.

Електронний каталог як головний елемент традиційної АБІС. Види електронних каталогів. Технології електронного каталогу.

Лабораторне заняття 1. Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи (2 год.).

Лабораторне заняття 2. Основні завдання та принципи автоматизації бібліотеки (2 год.).

Лабораторне заняття 3. Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці (2 год.).

Лекція 1.2. Управління автоматизацією бібліотеки (2 год.).

Адміністрування АБІС (комп'ютерної мережі та баз даних): налаштування системи та її модифікація. Технічне, математичне, програмне, інформаційне, лінгвістичне, організаційно-методичне та правове забезпечення АБІС. Персонал АБІС: склад, основні обов'язки. Основні функціональні обов'язки системного адміністратора бібліотеки.

Поняття про автоматизоване робоче місце (АРМ). Повноваження та функціональні обов'язки працівників.

Міжнародні та національні формати представлення бібліографічних даних для автоматизованої обробки даних (MARC, UNIMARC, UKRMARC та ін.).

Лабораторне заняття 4. Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (ІРБІС, АLEPH, Коha) (2 год.).

Лабораторне заняття 5. Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів (2 год.).

Змістовий модуль II

ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС

Лекція 2.1. Особливості впровадження та функціоналу САБ «ІРБІС» та українських АБІС(2 год.)

Структура бібліотечних виробничих технологічних циклів і процесів. Технологічні операції. Нормування праці з автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів. Використання норм у роботі бібліотек. АБІС «Ірбіс»: загальна характеристика.

Замовлення книг. Оформлення замовлення. Словники і контроль виконання замовлень. Вихідні форми.

Надходження книг. Введення нового (чергового) запису надходження. Реєстрація надходжень документів. Введення відомостей про виконання попереднього замовлення – корегування документа-організації.

Поповнення записів книги сумарного обліку. Передавання записів-книг у бази даних електронного каталогу. Формування і друк вихідних форм.

Списання книг. Реєстрація вибуття партії книг. Реєстрація передавання. Поповнення запису книги сумарного обліку.

Видалення/перенесення бібліографічного опису. Файл перерахування цін.

Передплата газет і журналів. Введення нового запису «бібліографічний опис видання». Формування словників. Продовження передплати. Формування і друк вихідних форм. Передавання записів у бази даних електронного каталогу.

База даних «Комплектатор» у структурі АРМу «Каталогізатор»: призначення та основні характеристики. Загальна характеристика інтерфейсу. Технологічна робоча область. Встановлення і використання особистих параметрів введення даних. Статистична обробка даних. Глобальне корегування даних.

Лабораторне заняття 6. Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС(2 год.).

Лабораторне заняття 7. Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції (2 год.).

Лабораторне заняття 8. АБІС «ALEPH»: функції та властивості (2 год.).

Лабораторне заняття 9. АБІС «ALEPH»: досвід використання в Україні та світі (2 год.).

Лабораторне заняття 10. Досвід впровадження АБІС «KoHa» (2 год.).

Лабораторне заняття 11. Створення записів в АБІС «KoHa» (2 год.).

Змістовий модуль III

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС

Лабораторне заняття 12. Переваги невеликих АБІС (2 год.)

Лабораторне заняття 13. АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги (2 год.)

Лабораторне заняття 14. Досвід впровадження АБІС «KoHa» (2 год.)

Лабораторне заняття 15. АБІС «Evergreen»: основні функції (2 год.)

Лабораторне заняття 16. Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absotheque»(2 год.)

Лабораторне заняття 17. АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції (2 год.)

Лабораторне заняття 18. АБІС «Libragica»: історія впровадження та функції (2 год.)

Змістовий модуль IV.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Лекція 4.1. Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні.

Концепція НАІС (2 год.)

Інформатизація архівної справи, спрямована на вдосконалення управління архівною справою, інтенсифікацію архівних технологій та удосконалення документної інформації, є важливим чинником розвитку культури й науки, входження України в міжнародний інформаційний простір.

Головними завданнями інформатизації в архівній справі є: оптимізація традиційних технологій архівної справи: експертизи, комплектування, описування та обліку фондів, каталогізації; удосконалення системи управління архівною справою: підвищення ефективності матеріально-технічного, фінансового і кадрового забезпечення та управління інформаційними ресурсами архівів; забезпечення широкого доступу до документної інформації завдяки створенню системи електронних архівних довідників, взаємопов'язаних електронних каталогів, комп'ютерних баз даних та інформаційних систем, що дозволять сформувати інтегровані дані архівної документної інформації про складі зміст архівних фондів; вирішення проблеми забезпечення збереженості фондів і зберігання інформації з використанням комп'ютерних технологій, страхового копіювання, формування повнотекстових баз даних, публікування документів, організації ринку інформаційних продуктів і послуг, що передбачає безпосередній доступ до архівних документів тощо.

Внутрішньоархівні інформаційні бази даних фондового та подокументного рівня з актуальних питань соціального розвитку відображають створення баз даних різної функціональної спрямованості окремих центральних та обласних архівів. Ця практика окреслила окремі актуальні аспекти, що

впливають з функцій баз даних і визначають типи даних та інформаційних систем.

В середині 90- х років активно обговорювалося створення єдиної Національної архівної інформаційної системи. НАІС покликана вирішувати такі основні завдання: створення і постійний розвиток мережі взаємопогоджених баз інформаційно-пошукових даних про фонди архівної та рукописної України; здійснення та послідовне вдосконалення комунікативних зв'язків між джерелами та користувачами інформації; оперативний облік та підготовку даних для управління архівною справою; - автоматизований випуск покажчиків та інших довідкових посібників

Лабораторне заняття 19. Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів (2 год.)

Лабораторне заняття 20. Архівні бази даних в Україні: види та специфіка (2 год.)

Лабораторне заняття 21. Специфіка формування енциклопедичних баз даних (2 год.)

Лабораторне заняття 22. Електронні архіви (2 год.)

Лабораторне заняття 23. Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ (2 год.)

Лабораторне заняття 24. Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод) (2 год.)

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Автоматизація процесів архівних технологій» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 6.1.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Вид діяльності	Максима кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	-	-	1	1
Відвідування лабораторних занять	1	5	5	6	6	7	7	6	6
Робота на лабораторному занятті	10	5	50	6	60	7	70	6	60
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20	4	20
Модульна контрольна робота	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			102		112		122		112
Максимальна кількість балів: 448									
Розрахунок коефіцієнта: $448 : 100 = 4,5$ Студент набрав: 400 балів; $400 : 4,5 = 91$ бал									

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю). Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I БІБЛІОТЕКА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОМАТИЗАЦІЇ (14 год.)

1.1. На основі аналізу законодавчих, нормативно-правових, наукових, довідкових, навчальних джерел та нормативно-технічної і організаційно-технологічної документації проаналізувати визначення базових термінів курсу: «автоматизація бібліотек», «комп'ютеризація бібліотек», «автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів», «автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи», «автоматизовані інформаційні системи», «інформатизація бібліотек», «інформаційні технології», «інформаційно-пошукова мова», «база даних», «банк даних», «система управління базами даних», «автоматизована система управління» тощо. Результати оформити в таблиці – 4 год.

Термін	Визначення	Джерело
--------	------------	---------

1.2. На основі аналізу наукових джерел скласти перелік загальних вимог до вибору АБІС – 4 год.

1.3. На основі аналізу відкритих джерел інформації скласти паспорт конкретної бібліотеки з метою впровадження автоматизації – 2 год.

1.4. На основі паспорту конкретної бібліотеки (п. 1.3.) скласти Технічне завдання з автоматизації даної бібліотеки – 4 год.

Змістовий модуль II **ВПРОВАДЖЕННЯ І ФУНКЦІОНАЛ НАЙПОШИРЕНІШИХ АБІС** (14 год.)

2.1. Визначити функції та основні завдання АРМів різних користувачів АБІС: комплектатора, каталогізатора, систематизатора, бібліографа, бібліотекаря, фондовика, читача – 4 год.

2.2. Визначити і чітко розмежувати виробничі процеси (технологічні ділянки) щодо комплектування фонду та обліку, аналізу фонду в АРМі «Комплектатор» – 2 год.

2.3. На основі аналізу законодавчих, нормативно-правових, наукових, довідкових, навчальних джерел та нормативно-технічної і організаційно-технологічної документації проаналізувати стан нормування праці з автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів в Україні – 4 год.

2.4. Визначити відповідність вихідних форм обліку і звітності, запропонованих в АРМі «Комплектатор» САБ «Ірбіс», сучасним вимогам до форм обліку документів і звітності бібліотек, що діють в Україні – 4 год.

Змістовий модуль III **ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛУ НЕВЕЛИКИХ АБІС(** (14 год.)

3.1. Розробити інструкцію щодо заповнення робочих листів PAZK, ASP і SPEC з метою підготовки бібліографічного покажчика за темою курсової роботи – 4 год.

3.2. Ознайомитися із станом автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів в окремій бібліотеці (обирається студентом самостійно), зокрема, дослідити процеси формування фонду, обробки вхідного потоку документів, бібліографічної діяльності, обслуговування користувачів, визначити роль бібліотечних працівників у цих процесах – 4 год.

3.3. Розробити інструкцію з реєстрації нового користувача бібліотеки – 2 год.

3.4. Розробити інструкцію щодо заповнення робочих листів PAZK, SPEC та ASP з метою опрацювання документів, інформаційних ресурсів та введення записів до унікальної (описати унікальність) БД – 6 год.

Змістовий модуль IV. **АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ АРХІВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ** (14 год.)

4.1. Розглянути та охарактеризувати архівні бази даних в Україні за їх видами та специфікою – 4 год.

4.2. Розглянути та описати специфіку формування енциклопедичних баз даних – 3 год.

4.3. Розглянути особливості складання архівної електронної справи. 3 год.

4.4. Проаналізувати та описати:

- системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE).
- інформації програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Оптіма, Аскод) – 4 год.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи.

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за 1 (одне) виконане завдання – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем у робочій програмі. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Змістовий модуль I

Орієнтовний перелік питань до тестів

1. Історія АБІС розпочалася:
2. Метою автоматизації бібліотек є підвищення ...
3. В цілому АБІС забезпечують:
4. Головним елементом традиційної АБІС є:
5. о структури АБІС не належить:
6. У наведеному переліку модулів АБІС є зайвим:
7. Інформаційно-технічна структура сучасної АБІС має задовольняти цілу низку вимог та підтримувати:
8. Головним принципом програмування АБІС є:
9. Впорядкований набір логічно взаємопов'язаних даних, що використовуються спільно та призначені для задоволення інформаційних потреб користувачів – це...
10. Основним способом організації інформації в АБІС є:
11. Програмне забезпечення – це...
12. Визначити відповідність між бібліотеками та їхніми АБІС:
13. Яку АБІС створено в Україні:
14. Лінгвістичне забезпечення – це:

Змістовий модуль II

Питання до модульного контролю

1. Охарактеризувати значення проекту АБІС «УФД/Бібліо-тека» в Україні.
2. Окреслити основні принципи роботи з АБІС «УФД/ Бібліотека».
3. Дати загальну характеристику АБІС «UNILIB».
4. Ергономічне забезпечення АБІС: дизайн, інтерфейс, налагоджуваність, наявність обмежень, швидка дієвість, функціональність.
5. Визначити функції та основні завдання АРМів різних користувачів АБІС: комплектатора, каталогізатора, систематизатора, бібліографа, бібліотекаря, фондовика, читача
6. Визначити і чітко розмежувати виробничі процеси (технологічні ділянки) щодо комплектування фонду та обліку, аналізу фонду в АРМі «Комплектатор»
7. Визначити відповідність вихідних форм обліку і звітності, запропонованих в АРМі «Комплектатор» САБ «Ірбіс», сучасним вимогам до форм обліку документів і звітності бібліотек, що діють в Україні
8. Охарактеризуйте функції АРМів "Читач" та "Книговидача" САБ «Ірбіс»

Модульний контроль III

Питання до модульного контролю

1. Дати загальну характеристику АБІС «Liber».
2. Назвати бібліотеки України, де працюють з АБІС «Liber». Охарактеризувати їхні сайти.
3. Дати загальну характеристику АБІС «MARC».
4. Дати загальну характеристику АБІС «Absotheqe».
5. Охарактеризувати значення корпоративного проекту публічних бібліотек АБІС «Absotheqe».
6. Дати загальну характеристику АБІС «ALEPH».
7. Визначити бібліотеки України, де працюють з АБІС «ALEPH». Чому вони впровадили цю АБІС?
8. Простежити відгуки бібліотекарів в мережі Інтернет щодо користування сучасними АБІС.
9. АБІС «KoHa»: функції та переваги.
10. АБІС «KoHa» і АБІС «ALEPH»: спільне та відмінне.

Модульний контроль IV

Питання до модульного контролю

1. Правові особливості становлення та інформатизації Національного архівного фонду в Україні.
2. Процес та етапи інформатизації архівної справи в Україні.
3. Завдання інформатизації архівів.
4. Типи даних та інформаційних систем в архівній справі.
5. Національна архівна інформаційна система (НАІС): історія та реалізація.
6. Особливості структури інформаційних порталів галузевих і обласних архівів
7. Специфіка формування енциклопедичних баз даних.
8. Електронні архіви (види та форми доступу, яку інформацію зберігають)

9. Системи управління базами даних (СУБД): технічні особливості та основні характеристики.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: *залік*

Критерії оцінювання: За загальним показником суми балів зароблених студентом протягом семестру поділеної на коефіцієнт – **4,5**.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Кількість балів		Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів та архівних технологій»

Разом: 150 год., лекції – 8 год., лабораторні заняття – 48 год., самостійна робота – 56 год., мк – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Бібліотека як об'єкт автоматизації	Впровадження і функціонал найпоширеніших АБІС	Особливості функціоналу невеликих АБІС	Автоматизація процесів архівних технологій
Кількість балів за модуль	122 балів	112 балів	122 балів	122 бали
Лекції	Відвідування – 1 бал	Відвідування – 1 бал	Відвідування – 1 бал	Відвідування – 1 бал
Теми лекцій	Загальнотеоретичні та методичні засади автоматизації бібліотеки – 1 б.	Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС – 1 б.	-	Основні етапи інформатизації архівної справи в Україні. Концепція НАІС – 1 б
	Управління автоматизацією бібліотеки – 1 б.			
Теми лабораторних занять	Автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи – 1+10 б.	Особливості впровадження та функціоналу найпоширеніших АБІС – 1+10 б. Автоматизоване робоче місце – основні завдання і функції – 1+10 б. АБІС «ALERN»: функції та властивості – 1+10 б. АБІС «ALERN»: досвід використання в Україні та світі – 1+10 б. Досвід впровадження АБІС «Кона» – 1+10 б. Створення записів в АБІС «Кона» – 1+10 б.	Переваги невеликих АБІС – 1=10 б. АБІС «MARC» та його похідні: функції та переваги – 1+10 б. Створення записів в АБІС «MARC» – 1+10 б. АБІС «Evergreen»: основні функції – 1+10 б. Корпоративна мережа публічних бібліотек АБІС «Absoltheque» – 1+10 б. АБІС «УФД/Бібліотека»: основні функції – 1+10 б. АБІС «Libet»: історія впровадження та функції – 1+10 б.	Особливості інформаційних порталів галузевих і обласних архівів – 1+10 б. Архівні бази даних в Україні: види та специфіка – 1+10 б. Специфіка формування енциклопедичних баз даних – 1+10 б. Електронні архіви – 1+10 б. Особливості складання архівної електронної справи. Електронні описи архівних справ – 1+10 б. Системи управління базами даних (СУБД: ORACLE, INFORMIX і SYBASE). Інформаційні програмні продукти (Saperion, Qstar HSM, Optima, Ascod) – 1+10 б
	Основні завдання та принципи автоматизації – 1+10 б. Технологічні етапи впровадження автоматизації в бібліотеці – 1+10 б. Загальна характеристика та функціональні можливості популярних АБІС (РБІС, АЛЕРН, Кона) – 1+10 б. Порівняльний аналіз сучасного програмного забезпечення автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів і – 1+10 б.			
Самостійна робота	5x4=20 балів	5x4=20 балів	5x4=20 балів	5x4=20 б
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1 – 25 балів	Модульна контрольна робота № 2 – 25 балів	Модульна контрольна робота № 3 – 25 балів	Модульна контрольна робота № 4 – 25 балів
Підсумковий контроль	Залік			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Законодавчі і нормативно-правові документи

1. Базові поняття. Терміни та визначення : ДСТУ 2392-94. – Чинний від 1995-01-01. – Київ : Держстандарт України, 1994. – 53 с. – (Інформація та документація).
2. ДСТУ 7448-2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – На заміну ГОСТ 7.26-80 ; Чинний з 2014.07.01. – [Б. м., б. р.]. – III, 41 с.
3. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – С. 45-52; В ред. Закону №16-19 від 01.01.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
4. Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек : Наказ, Правила Міністерства надзвичайних ситуацій України від 12.12.2012 №1398 // Офіц. вісн. України. – 2013. – №7. – С. 37, Ст. 245, код акту 65538/2013 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0041-13>.
5. Про інформацію : Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650; В ред. Закону №317-19 від 21.05.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

Основні

6. Бібліографічний опис електронних видань в АБІС «ІРБІС» : метод. поради / ХДНБ ім. В.Г. Короленка ; уклад. : Л.О. Мартовицька, О.А. Поліщук. – Харків : ХДНБ, 2013. – 38 с.
7. Гарбор Р.Т. Управління автоматизацією бібліотеки / Р.Т. Гарбор ; пер. з англ. Я. Пилинського ; The Association for Information Management Information House. – Київ : Книжк. палата України, 1997. – 51 с.
8. Семантичні технології у науковій бібліотеці: монографія / відповід. ред.: К. В. Лобузін; Власова Т. Ю., Галицька С. В., Гарагуля С. С., Гриценко Н. О., Дорош М. В., Ісаєва О. В., Кириленко С. Е., Ключнікова О. В., Коновал Л. В., Кудименко Л. Г., Лобузін І. В., Лобузін К. В., Мартинюк О. М., Медвідь Т. С., Орешина Н. В., Пелюховська І. З., Перенесієнко І. П., Самохіна Н. Ф., Сандул О. Г., Чала Н. І.; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 310 с.
9. [Технології організації знанєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін ; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. –Київ, 2012. – 252 с.](#)

Додаткові

10. Автоматизована інформаційно-бібліотечна система "Шкільна бібліотека LS 2.2" : інноваційна розробка / розроб. Л.В. Крижко, В.М. Копиловський // Шкільна б-ка. 2010. №6. С. 47-52.
11. Антонова В.Р. Використання інформаційних технологій у бібліографічній роботі відділу «Україніка» ХДНБ ім. В.Г. Короленка : [на основі прогр.

- забезп. АБІС «ІРБІС»] / В.Р. Антонова // Створення бібліографічних ресурсів : проблеми і перспективи : матеріали п'ятих бібліогр. студій, 25 квіт. 2012 р. / М-во культури України, ХДНБ ім. В.Г. Короленка ; [уклад. Н.І. Полянська]. Харків, 2012. С. 41-42.
12. Білоус В.С. Лінгвістичне забезпечення – важливий аспект роботи автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи у корпоративній діяльності бібліотеки вищого навчального закладу / В.С. Білоус // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. К., 2012. С. 93-105.
 13. Бутитер О.І. Автоматизація бібліотечних процесів у ЛННБ України ім. В. Стефаника / О.І. Бутитер // Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 2-ї наук.-практ.конф., 23–25 лист. 2010 р., Львів / Нац. ун-т «Львівська політехніка» ; [редколегія: Д.В. Федасюк, Л.Д. Озірковський, Т.В. Чайківський]. Львів, 2010. С. 185-186.
 14. Дзюба Н.Й. Предметизація документів – інформаційне ядро електронного каталогу / Н.Й. Дзюба // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. К., 2012. С. 106-112.
 15. Жидецький В.Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів : навч. посібник / В.Ц. Жидецький ; Наук.-метод. центр вищої освіти, Укр.акад. друкарства. Львів : Афіша, 2000. 174 с.
 16. Зоріна Н.Є. Аналітичне опрацювання статей із наукових збірників і організація електронного каталогу на засадах кооперування діяльності / Н.Є. Зоріна // Наук.пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В.О. Сухомлинського / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : Т.І. Ківшар (голова), Л.А. Дубровіна, П.І. Рогова та ін.]. Київ : Нілан-ЛТД, 2012. Вип. 3: Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України : стан та перспективи. С. 183-192.
 17. Ігнатюк М. Упровадження АІБС «ІРБІС 64» у практику роботи бібліотек (з досвіду Житомирської універсальної наукової бібліотеки ім. О. Ольжича) / М. Ігнатюк // Бібл. вісн. 2010. №2. С. 18-26.
 18. Лисенко Л. Автоматизація процесів групового бібліографічного інформування викладачів / Л. Лисенко // Бібл. форум України. 2010. №2. С. 13-14.
 19. Лобановська І.Г. Лінгвістичне забезпечення електронного каталогу: комплексний підхід / І.Г. Лобановська // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : зб. наук. пр. / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; [редкол. : П.І. Рогова (голова) та ін.]. Київ, 2012. С. 81-92.
 20. Лобузін К. Проблеми адаптації, впровадження та адміністрування сучасної автоматизованої бібліотечної інформаційної системи / К. Лобузін, І. Лобузін // Бібл. вісн. 2011. №5. С. 14-21.
 21. Муссель-Драгомирецька С.О. Актуальні питання удосконалення електронних каталогів Інституту рукопису в середовищі САБ «ІРБІС64» /

- С.О. Муссель-Драгомирецька // Рукописна та книжкова спадщина України : археогр. дослідж. унік. арх. та бібл. фондів / НАН України, НБУВ, Ін-т рукопису. Київ, 2012. Вип. 16. С. 459-466.
22. Поліщук О. Редагування електронних каталогів – новий напрямок підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів бібліотек : Автоматизація бібліотечних процесів / О. Поліщук // Бібл. форум України. 2007. №4. С. 27-30.
 23. Помоз О. Автоматизація бібліотечних процесів у міській бібліотеці / О. Помоз, Л. Мельник, Л. Кравченко // Вісн. Книжк. палати. 2007. №6. С. 18-20.
 24. Ріжняк Р. Еволюція наукового обґрунтування автоматизації бібліотек вищих навчальних закладів України / Р. Ріжняк // Етнічна історія народів Європи. Київ, 2014. Вип. 42. С. 207-215.
 25. Стрілець Н.О. Методи та технології архівування електронних бібліотечних ресурсів / Н.О. Стрілець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2012. №3/4. С. 40-46.
 26. Трансформація абонементної форми обслуговування: використання Web-технологій / Л.Г. Влащенко [и др.] // Матеріали п'ятої міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства", Львів, 11-12 вересня 2013 р. / Нац. ун-т "Львів. політехніка", Наук.-техн. б-ка. Львів, 2013. С. 272-277.
 27. Фісенко Л. Автоматизована бібліотечно-інформаційна система Національної бібліотеки Білорусі / Л. Фісенко // Бібл. вісн. 2008. №2. С. 24-26.
 28. Фоменко І. Проблеми автоматизації процесів обслуговування читачів у бібліотеці вищого навчального закладу / І. Фоменко, Н. Коржик // Вісн. Книжк. палати. 2008. №5. С. 27-31.
 29. Чабан І.А. Автоматизація бібліотечних процесів на пункті запису читачів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / І.А. Чабан // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). Київ : НБУ ім. В.І. Вернадського, 2014. С. 82-84.
 30. Шепелява Н. Аналіз досвіду автоматизації бібліотек : основні етапи / Н. Шепелява // Вісн. Книжк. палати. 2005. №3. С. 21-22.